

Η ΣΥΖΗΤΗΣΙΣ ΜΑΚΡΗ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΙΣ 1809

"Ετος Α'. Περίοδος Β'. Άριθμός 6. Τέταρτη Διευθύνεται υπό τής δεσποινίδος
(Έκδιδεται απαξ τοῦ μηνὸς). ΑΘΗΝΑΣ ΖΗΣΗ

Συνδρομὴ ἐτησία ἐσωτερικοῦ Δραχμαῖ 50. Εξωτερ. Δολ. 2. Ἐκαστον φύλλον Δρχ. 2.

ΜΕΤΑΒΑΣΙΣ ΚΑΛΟΓΗΡΩΝ ΕΙΣ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΝ

Εἰς τὴν «Συζήτησιν» ἀποστέλλω τὴν ἀφήγησιν ταξιδίου τινὸς εἰς Σαμοθράκην τριῶν προσκρίτων μοναχῶν τῆς ἁγίου Όρει μονῆς τῶν Ἰβήρων. Ως ἡ διήγησις δεικνύει, μετέθοσαν ἐκεῖ πρός παραλαβὴν τῆς περιουσίας ἀποθανόντος μοναχοῦ τῆς μονῆς, ἔχούσης εἰς ἐκείνην τὴν γῆσσον μέριστα κτήματα. Οἱ μοναχοὶ ἀντέκοντο τῷν δικαίῳν τῆς μονῆς, ἐπικεκυρωμένῳν ὑπὸ πολλῶν σουλτάνων, ταῦτα δὲ ἡμιφιθήτουν οἱ ἐν Σαμοθράκῃ ὑπάλληλοι τῆς τουρκικῆς κυβερνήσεως ἐπὶ σκοπῷ γένεται ἀποσπάσωσιν ἀπὸ τῶν καλογήρων χρήματα.

Η ἀφήγησις διδάσκει δύο καλάς εἰδῆς: τὴν ὀλιγάρχειαν τῶν τούρκων, δοτοῦ ἐξήγησαν μὲν 2500 γρόσια, δηλαδὴ τελερημά τοις μοναχοῖς κατέθυνθο δὲ εἰς τὸν παντούντο τίτλον τῆς Σαμοθράκης ὑπάλληλοι.

Ἡ ἐπιστολιμαία ἀφήγησις ἀποστέλλεται πρός τινα μητροπολίτην Μαργονίας, οὐ λείπει τὸ ὄνομα. Φρονθὶς δὲ τὸν διάστημα.

M. I. Γεδ.

Τὴν ὑμετέραν σεβασμιωτάτην ἡμῖν πανιερότητά της ταπεινῶς προσκυνοῦντες πανευλαβῶς κατασπαζόμεθα τὴν γαριθόρυτον αὐτῆς ἀγίαν δεξιὰν σὺν τῇ ὁ Χριστὸς ἀνέστη σωτηρίᾳ προσρήματι.

Ημεῖς, πανιερώτατε δέσποτοι, κατὰ τὴν προνοητικήν της διορίαν, τὴν ἁγκαΐρων ἀποσταλεῖσαν ἀπὸ Μάκρης, εἰδοποιοῦσαν τὴν τοῦ μακαρίτου συναδελφοῦ ἡμῶν ἀποθέωσιν πρὸς τὴν καθ' ἡμᾶς ἵεράν μονῆν τῶν Ἰβήρων ἐκεῖθεν ἀναχωρήσαντες τῇ ε' (ἡ ι') τοῦ ἥδη τρέχοντος, ἐφωδιασμένοι μὲ τὰ γρειώδη γράμματα πρός τε τὴν ὑμετέραν πανιερότητα προσκυνητόν, ἀλλα δὲ καὶ εὐχαριστήριον πρὸς τὸν ἐνταῦθα αἰδεσμιώτατον γνωστὸν ἐπιτροπόν της παπᾶ κύριον Ραζῆν καὶ ἔτερον κοινὸν πρὸς τοὺς λοιποὺς ἵερεis καὶ προσκοντας τῆς θεοφυλάκτου χώρας Σαμοθράκης ἰδιαίτερον δὲ (ώς μᾶς ἔγραψε) καὶ πρὸς τὸν χατζῆν Σουλεϊμᾶν ἀγάν, φίλον

αὐτῆς καὶ ἡμῶν δὲν ἐλείψαμεν ἀμέσως νὰ καταζητήσωμεν τὴν γῆσσον Ἅδασον, ἐλπίζοντες νὰ ἐπιτύχωμεν αὐτὴν ἐκεῖ, ὅπου νὰ τῇ ἐγγείρσωμεν τὸ μοναστηριακόν μας αὐτῆς ἀποκριτικὸν ὅπου καὶ συσκέψεως γενοιενῆς νὰ φθάσωμεν συνοδοιποροῦντες ἔως εἰς Σαμοθράκην. Καὶ περιεθύντες τὴν γῆσσον ἀπὸ τὴν τοῦ Θεολόγου ἀκρόπειαν εἰς τὴν τοῦ περικλείστου λιμένος καταφυγήν, ἐφθάσαμεν, Παναγίαν ἐπιλεγμένην. Κάκεθεν μὲ ἀποτυγίζαν ἀναχωρίσαντες, καὶ παριελθόντες ἔως εἰς τὸν παναγίτην, ἀποδέψαμεν ἀμέσως εἰς τὸν παναγίτην, καὶ ψάλλαντες τὴν γῆσσον Σαμοθράκης, ἐγγίλθομεν σύντρομοι εἰς τὸ παραπλήσιον τοῦ Ἀγκιστρου ἐπιλεγόμενον. Καὶ δὴ, ψάλλαντες εἰς χωρίον μᾶς ὑπερέχονταν φιλοφρόνως ὃ τε ἐπιτρόπος τῆς καὶ ἀπαντες εἰς τὴν ἀθραμμαίαν του καταικίαν· δῆπον καὶ ἡμιχάσαντες δλίγον, ἀμέσως ἀγήλθομεν εἰς προσκύνησον τοῦ ἐνδοξότατου Μουσταφᾶ ἀγα βούβοδα, ἐκεῖθεν καὶ εἰς προσκύνησον τοῦ ἐνδοξότατου καδδή-ἐφέντη, συνωδευμένοι ὄντες καὶ μετὰ τοῦ ἐπιτρόπου της, σὺν τῇ αἰδεσμιωτάτῃ οἰκουνόμῳ της παπᾶ κύριον Νικολάῳ, καὶ ἐπανερχομένων ἡμῖν, συσκέψαμενοι, ἐγένετο ἡ δήλωσις ἐπατέρων τῶν μερῶν διὰ τοῦ ἐπιτρόπου της, καὶ παπᾶ κύριον Νικολάου δπιως ἀφαρέσωσι τὰς σφραγίδας ἀπὸ τὰ τοῦ μακαρίτου κελλεῖα (όπου προσφράγισεν δὲνδοξότατος καδδή-ἐφέντης) κατὰ τὸ ἔμπρι τῆς βασιλείας (διὰ νὰ ἥτον προαγνογμένη ἀπὸ μέρους αὐτῶν ἡ ἀνθίστασις), καὶ κατὰ τὰ ἀνὰ γείρας αὐτῶν προσκυνητὰ γάτια βασιλικά καὶ φερμάνια. Καὶ ιδόντες τὴν ἐπίμονον πλείσαν ἀντίστασιν τῶν ἀμφιστέρων καταζητῶντες δὲ μὲν γρόσια 2500, δὲ δὲ γρ. 1500 διὰ τὴν ἐλεύθερον δεσποτείαν μας, ἐπαρθησάσθημεν ἔπειτα



ΙΔΡΥΤΗΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ ΖΗΣΗΣ

ΑΘΗΝΑΙ, ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1936

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΑΘΗΝΩΝ

*Μετάβασις καλογήρων εἰς Σαμοθράκην. — Τὰ
Γανόχωρα. — Τὸ παραμύθι τοῦ Ἀδάνδυτου. —
Τὰ στοιχεῖα τῆς συζυγικῆς εὐτυχίας (διήγημα).
— Διεθνής "Εκθεσις Θεσσαλονίκης. — Κωσταν-
τῖνος Ἀγγελίδης.*

καὶ ήμεις μὲ προσταγὴν τούτων, καὶ δια-
δόσαντες ὁποισδήποτεν τῆς μεταχράσεως τῶν
φερμανίων, ἐθεῖαιώθησαν ὅτι, ἀληθῆς, ἔ-
χουσι τὰ προσβλήματά μας τὸν τέπον τους,
καὶ εἰμεῖθα ἡλεγμένοι ἀπὸ τὴν βασιλείαν
τὸ μοναρχεῖλην τοῦτο. ὅποιον νέῳ μήνῃ ἐπι-
διώμεθα εἰς τὰς τυχούσας τῶν ἀποτιμημέ-
νων καλογήρων μᾶς κατηρρούμεξες ὅθεν
καὶ πάλιν δὲν ἔλειψαν νὰ καταχθῆσι τὰ
ὅλην πότερα, ἥτοι ἀπὸ τὰ 1500, ἕπος ἔχετε
ὁ καδδῆς, νὰ κατέληη ἥπος τὰ 2500 γρ., δι-
μοίως καὶ ὁ βόρεος τὰ ἡμιση τῶν 2500
γραα. Βλέποντας λοιπὸν τὰς ἐναντιώσις
των, καὶ πληροφορηθέντες ὅτι πέρισσα, ζω-
ται ὃ μὲν βόρεος ἀπὸ τὸν κύριον βόρεο-
δα τῆς "Ιμπρου, ὃ δὲ καδδῆς ἀπὸ τὸν κύ-
ριον καδδῆν τῆς Καλλιουπόλεως, ἀπεφα-
σίσθη διὲν νὰ ἀπέληη εἰς ἐξ ἡμέρην εἰς "Ιμ-
πρου πρὸς τὸν ἑκεῖσθε βόρεος μὲ κοινὸν
εὐθωρίων τῶν παρ' εὐρεθέντων. διὰ νὰ λά-
θη ἡ ὑπόθεσις αὐτῆς τὴν καλήν μεριγήν κα-
κέλευθείαν" καὶ ἔτοιμαθείες ὁ δούλος της
Δαρματικηνὸς ἀρχιμαρτυρίους κατέδην σε
Παλαιόπολεν διὰ νὰ ἀπέλθων μετ' οὔτεν
πρετήριος καὶ ὄπαδος διὰ γὰρ την πλεύση
εἰς την οἰκουμένην τοῦτο μετ' οὐ-
γον βλέποντες ἔτερον καδδῆν νὰ ἔξεπλησ-
σε μὲ ἔτερον καθίσιον ἀπὸ Καλλιουπόλε-
ως, καὶ μαθίσων ὃ κατέληθων καδδῆς πα-
λαιός διὲν ἔγινεν ἀζητοῦ ὁ προστάμενος του
εἰς Καλλιουπόλειν, καὶ κατὰ τύχην σὺν ἔ-
κεινῷ φύάσας καὶ εἰς ἀνθρωπος τοῦ ὑψη-
λοτάτου καπιτάνιου πασιά, δύτης, μὲ τὸ νά
ἔχρημάτισεν εἰς τέτοια ὅμοιορια, τὸν ἔρε-
θαίτων ἐπὶ λεπτοῦ διπαντα τὰ ἐν τοῖς
συνετίσις δηλωτικὰ ἵσχυρὰ προστάγματα.
Ἐπαταπείσθη ἀμέσως καὶ ἀνελθήστες εἰς
γυρίσιν ὅμοιον μᾶς ἔδωτε τὴν ἀδειαν διὰ
γράμματός του, ἀφαιρέσας τὰς σφραγί-
δας του· καὶ οὕτω κατὰ τὸ παρόν ἐμεί-
ναμεν ἀμέριμνοι διὰ τὴν εἰς "Ιμπρο. πρὸς
τὸν ἑκεῖσθε βόρεος, ἀντάμυσιν μᾶς. Ἡ δὲ
πρὸς αὐτὸν δόσις μᾶς ἐστάθη, ἀπὸ τὰ δια-
κόσια πεντήκοντα γρόσ., ὅποιον ἔχετε, εἰς
μένα τριάκοντα καὶ πέντε γρόσ., καὶ οὕτως
ἔλαβομεν τὸ τῆς ἀδειας ἀπὸ μέρους του
γράμμα, καὶ ἐμείναμεν ὀπειράκτοι εἰς τὴν
εἰσόδον μέρην τοῦ μοναστηρίου καὶ τῶν
εἰς χωρίον τοῦ μοναχίστου κελλίων τάρχ
δὲ μένομεν προσεκτικοί, διὰ νὰ καταπρα-
νωμεν καὶ τὴν τοῦ ξαπίτου γνώμην, καὶ

σλίμι ὁ ἄγιος γαρτσόφύλαξ καὶ ἐπίτροπός μας κύριο Νικηφόρος· ἦ, ἂν δὲν ἔλθῃ, ἀς γάρ δέση ἕρδεινον ποὺ νὰ τὰ στείλωμεν. Ταῦτα ἐν τοσσούτῳ προσκυνητῶς μένομεν

Τῆς ὑιετέρας θεοκοσμήτου αὐτῆς πανερότητος ^{αὐθί} ἀπριλίου τη^{τη} πρόθυμοι εἰς τὰ πανίερα αὐτῆς νεύματα προηγούμενος Νεόφυτος, ἀρχιμανδρίτης Δαμιανηγόρος, γέρον Χριστόδορος.

«Διὰ τὸ βίαιον τοῦ καμιστοῦ, δὲν ἐπρο-
φθάσαμεν νὰ γράψωμεν εἰς τὴν καβούριαν
λοιπὸν παρακαλούμεν ἀφ' οὐ διέλθη, τὰ ἐν
αὐτῷ, τυχοῦσα σημεσσον τὴν ὀκαζῖῶν διὰ
τὸ "Ἄγιον" Όρος νὰ τὸ περικλείσῃ καὶ νὰ
τὸ ἀποστείλη εἰς τοὺς συναδελφούς μας,
πρὸς πληροφορίαν των, καὶ ἐξοικενόμησιν
τῶν ἀναγκαίων.»

ΤΑ ΓΑΝΟΧΩΡΑ

Ἐντυχέστερος δ' Α. Π. Κεραμεύς, μεταβάσις ἔξ ἀγίας "Αννης δι' Ιστιοφόρου" εἰς Αὐδήμιον παρέμεινεν εἰς αὐτὸν μίαν μόνον ἡμέραν καὶ ἔλθεν ἐν τῇ ἐντὸς τοῦ Αὐδήμιον ἥρειπωμένῃ ἐκκλησίᾳ τῆς ἀγίας Παρασκευῆς καὶ εἰς τὴν τοῦ ἀγίου Ιωάννου βυζαντινάς τινας ἐπιγραφάς, τὰς δποίας καὶ ἐφωτογράφησεν. Ἀλλὰ μόλις ολίγα βῆματα ἀναδειπνεῖς ἀγίας Παρασκευῆς ἦτο ὁ ἄγιος Νικόλαος, ἐμποῆτης ἥρειπωμένῃ ἐκκλησίᾳ, περὶ τῆς ὁποίας ὑδέρη γέμαφει δ' Α. Π. Κεραμεύς, ἐνθα δέποτε νὰ τοῦ προξενήσῃ εἰνύπωσιν τὸ γεγονός διὶς εἰς τὸν αὐτὸν τόπον, δ' ὁποῖος κατὰ πᾶσαν πενταγέτην δὲν ἔχει περιβόλος εἰς τοὺς παλαιοτέρους χρόνους εὐρίσκοντο δύνεις ἐκκλησίαι τὸ χωρίον. Διότι οἱ κάτοικοι τοῦ Αὐδήμιον ἀπὸ παραδόσεως ἐγνώριζον διὶς ἀρχῆθεν τὸ χωρίον των ἔκειτο εἰς τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν, ἥτοι τὸν ἄγιον Βασίλειον, δόστις κεῖται μεταξὺ ἀγίας "Αννης καὶ ἀγίου Γεωργίου. Εὐρέθησαν δὲ ἔκει, δέ τε οἱ αὐδήμιῶται ἐκαλλιέργοντα τὴν γῆν, πολλὰ μάρμαρα, κέραμοι, ἐπιγραφαὶ καὶ τάφοι, ἀπαντα μαρτυροῦντα διὶς τὸ μέρος ἦτο κατωκημένον. Διὰ τὴν ἀραιβῆ χρονολογίαν τῆς καταστροφῆς τοῦ παλαιοῦ χωρίου καὶ τῆς κτίσεως τοῦ νέου, δὲν υπάρχουν συγκεκριμένα εἰδῆσεις, ἀλλὰ ημποδοῦμεν νὰ εἰκάσωμεν, ἔχοντες

ὑπ' ὅψιν μας τοὺς θρύλους καὶ τὰ γραφόμενα ὑπὸ τοῦ Παχυμέρους, διὶς τὸ χωρίον ὑφίστατο ἀνέκαθεν ἐπιθέσεις πειρατῶν καὶ ληστῶν καὶ διὶς οἱ κάτοικοι κατέφευγον εἰς τὸ φρούριον τοῦ Προφήτου Ἡλιού, κείμενον ἐπὶ τῆς κουφῆς παραφυάδος τινὸς τοῦ Ιεροῦ. "Ορους ἡμίσειαν περίπου ὕστεραν μακρὰν τοῦ ἀγίου Βασίλειου, ἀλλὰ τελικῶς τὸ φρούριον πολιορκηθὲν ἦλθεν τὸ 1304 ὑπὸ Τούρκων καὶ Καταλάνων, συμμαχούντων κατὰ τοῦ Αὐτοκαθάρος Δεσπότην νὰ δημειώθῃ διὶς οἱ Τούρκοι αὐτοὶ σύνδεμιαν σχέσιν εἶχον μὲ τὸ κατάτος τὸ δοποῖον μόλις τότε ἤρχισε νὰ δραγανώνῃ δὲ Οσμάν. Ήσαν μισθοφόροι τῶν Καταλάνων, διαπεραιωθέντες εἰς Θράκην, ἀπὸ τὸν Ελλήσποντον, τῶν Καταλάνων κατεχόντων τὴν Καλλίπολιν.

Οἱ Τούρκοι αὐτοὶ ἐξεδιώχθησαν ὑπὸ τῶν Βυζαντινῶν, ἀλλὰ ἐλεηλάτησαν τὴν Θράκην καὶ ὀδγίασαν ἐπὶ πολὺ καὶ μετά τὴν ἀποχώρησιν πρὸς τὴν Μακεδονίαν τῶν Καταλάνων.

Χαρακτηριστικὴ δὲ εἶναι ἡ βία τοῦ Α. Π. Κεραμέως δόστις καὶ αὐτὰ τὰ δύναματα τῶν χωρίων τὰ γράφει ἐλλιπῆ καὶ ἐσφαλμένως. Τὸ Κούμβαον τὸ γράφει Κούμβαγ, ἐνῷ οἱ κάτοικοι τῶν μερῶν ἔκεινων καθαρῶς ἐπρόφερον «Κούμπαον».

"Ισως νὰ ἐμίσθωσε ἐκ Ραιδεστοῦ Τούρκον λεμβούχον καὶ ἔδωσε περιστοέραν πίστιν εἰς τὸν λεμβούχον τον καὶ δχι τοὺς κατοίκους τῆς ἐλληνικωτάτης ἔκεινης περιοχῆς. Ἀλλὰ διὰ τὸ Αὐδήμιον, γράφων αὐτὸν «Ἀβδίν», οὕτε διὰ τὸν λεμβούχον τον εἶναι δυνατὸν νὰ δικαιολογηθῇ, οὕτε διὰ τῆς εἰκασίας του, διὶς τὸ χωρίον ὀνομά-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΕΣΠΟΤΑΝ